

МОНЕТИ, ТЕГЛИЛКИ И МЪРКИ.

Monnaies, poids et mesures.

Веднага слѣдъ политическото си устройство, България е приела метрическата система, както Румъния и Сърбия и отъ 1885 год. тази система е задължителна както въ Сѣверна тъй също и въ Южна България.

За монетна единица, която е равна съ франка, служи левъ, който се подраздѣля на стотинки. Български сръбски монети има отъ 5, 2, 1 левъ, и отъ 50 стотинки; дребнитъ пари сѫ бакъри или никелови. Български златни монети има отъ 20 и 10 лева.

Единицѣтъ на мѣрките и теглилките сѫ сѣщитъ както и френскитъ и носятъ сѣщитъ названия.

Ако и да се е приела официално метрическата система, турскитъ въпреки старѣ мѣрки и теглилки често се употребяватъ; нъ това не трѣбва да ни оудѣя, защото и въ Франция сѣщото става и то слѣдъ единъ периодъ отъ около 100 години.

Не ще е безинтересно, въпреки, ако прибавимъ по долу една таблица за тѣмъ мѣрки и теглилки, тъй като често се срѣщатъ по разнитъ съчинения а особено по земеделческитъ статистики.

а) *Монети*: Турска лира (тур. юзлъкъ) 100 гроша = 22 лева 70 ст. 1 грошъ (тур. гурушъ) 40 пари = 0 л. 22 ст. една пара = 0 л. 0055 ст.

б) *Мѣрки за дължина*: 1 аршинъ има 8 рупа = 0 м. 68 сант., единъ рупъ има 2 грѣха = 0 м. 085 сант. 1 грѣхъ има 2 крата = 0 м. 0425 с. 1 кратъ = 0 м. 0212 с.

в) *Мѣрки за повърхност*: 1 уваратъ (по тур. дюномъ или дюномъ) = 900 м.²

г) *Мѣрки за амѣстимостъ*: 1-о за сухи прѣдмети: 1 кило има 5 крини = 100 литри ¹⁾, 1 крина има 20 кутела = 20 литри, 1 кутель = 1 лит. 2-о За течни прѣдмети: 1 ведърникъ има 10 ведра, = 128 литри, 1 ведро = 12 л. 8.

Dès son origine politique la Bulgarie adopta le système métrique déjà en usage en Roumanie et en Serbie; depuis 1885 il est devenu légal aussi bien dans la Bulgarie du Sud que dans la Bulgarie du Nord.

L'unité monétaire, égale au franc, est le lew, ayant pour sous-multiple le centime. La Bulgarie possède des pièces d'argent de 5, 2 et 1 franc, et de 50 centimes; la petite monnaie est en bronze et en nickel, et des pièces d'or de vingt, de dix et de cent francs.

Les unités, multiples et sous-multiples des différents poids et mesures portent, en bulgare, les mêmes dénominations qu'en français.

Malgré l'adoption officielle du système métrique, les anciennes mesures turques sont encore d'un usage fréquent, ce qui ne peut étonner, puisque nous voyons encore en France même fait se produire à près un siècle.

Il n'est donc pas sans intérêt de donner ici un tableau de ces mesures d'autant plus qu'on les trouve parfois employées fréquemment même dans les livres

а) *Monnaies*. Livre turque (ture, yuzlik; bulg. lira tourska) à 100 piastres = frs. 22.70. Pias're (ture, gorousch; bulg. grosch) à 40 paras = frs. 0.22. Para = frs. 0.0055.

Mesures de longueur. Archine à 8 rousps = mètres 0.68. Roup à 2 grekha = mètre 0.085. Grèkh à 2 krata = mètre 0.0425. Krat = mètre 0.0212.

с) *Mesures de superficie*. Ouvrat (bulg.), Deunun ou Dulam (ture) = 900 m².

д) *Mesures de capacité*. 1о. pour les solides: 100 kilo contient 5 krini=100 lit. (1). Un Krina vaut 20 koutela=20 lit. Koutel=1 lit.—2о. Pour les liquides: le Vedárnik vaut 10 vedra = 128 lit. le Vedro (seau). = lit. 12.8.